

Il-Karta tal-Għalliema

Gwida għat-Tmexxija tal-Eżami tal-Fehim mis-Smigh

f'Każ li Jintuża l-Iskritt.

1. L-għalliema tal-Malti li se jmexxu l-eżami tas-smigh isellmu lill-istudenti u wara li jitqassmu l-karti tal-eżami tas-smigh jgħidulhom: **"Bonġu. Nitlobkom biex tiktbu isimkom u kunjomkom fuq il-karta ta' quddiemkom."**
2. Meta l-għalliema jaraw li l-istudenti lestew, jgħidulhom: **"Issa se jkollkom ftit ħin biex taqraw il-mistoqsijiet fis-skiet."**
3. Wara tliet minuti, l-għalliema jgħidu lill-istudenti: **"Issa se tinqara l-ewwel silta u l-mistoqsijiet tagħha. Tistgħu tieħdu xi noti u timlew it-taħriġ li għandkom."** L-għalliema jaqraw l-ewwel silta u l-mistoqsijiet tagħha kollha b'ritmu meqjus.
4. Wara li tinqara s-silta u l-mistoqsijiet, l-għalliema jagħtu 7 minuti lill-istudenti biex jaħdmu t-taħriġ marbut mal-ewwel silta.
5. Wara l-għalliema jerggħu jaqraw is-silta lill-istudenti: **"Issa se naqralkom għat-tieni u l-aħħar darba l-ewwel silta. Tistgħu tkomplu taħdmu waqt dan il-qari."**
6. Wara 3 minuti l-għalliema jgħidu lill-istudenti: **"Issa se naqralkom t-tieni silta u l-mistoqsijiet tagħha. Tistgħu tieħdu xi noti u timlew it-taħriġ li għandkom."** L-għalliema jaqraw it-tieni silta u l-mistoqsijiet tagħha kollha b'ritmu meqjus.
7. Wara li tinqara s-silta u l-mistoqsijiet, l-għalliema jagħtu 7 minuti lill-istudenti biex jaħdmu t-taħriġ marbut mat-tieni silta.
8. Wara l-għalliema jerggħu jaqraw is-silta lill-istudenti: **"Issa se naqralkom għat-tieni u l-aħħar darba t-tieni silta. Tistgħu tkomplu taħdmu waqt dan il-qari."**

9. Kif l-għalliema jtemmu t-tieni qari jagħtu 3 minuti biex l-istudenti jkomplu jaħdmu l-karta. Wara jgħidu lill-istudenti: **"Il-ħin tal-eżami spiċċa. Jekk jogħġbokom ieqfu mill-kitba u se niġbor il-karti. Grazzi."**
10. L-għalliema inkarigati jaraw li l-karti kollha tal-eżami tas-smiġh jingabru u l-istudenti jistgħu jkomplu bl-eżami tal-qari u l-kitba.

L-Ewwel Silta - It-Tempji f'Malta

L-istrutturi tat-tempji ta' Haġar Qim ġewwa l-Qrendi huma fost l-aktar popolari. Uħud mill-iskoperti impressjonanti jinkludu statwi u fdalijiet imnaqqxin li jirrappreżentaw l-alla tal-fertilità – mara pjuttost kbira magħrufa bħala l-Mara l-Ħoxna.

Il-kumplex tat-tempji fl-Imnajdra jinsab inqas minn kilometru bogħod minn Haġar Qim. Bħal ħafna tempji oħrajn, dan it-tempju għandu għamla ta' werqa tas-silla. Din il-forma, flimkien mal-pożizzjoni tiegħu, x'aktarx li kellhom tifsira astronomika, billi possibbilment kienu jissuġġerixxu meta għandhom jibdew il-preparamenti għall-ħsad jew biex isiru s-sagrifiċċji.

Uħud mill-aktar xogħlijiet tal-ġebel interessanti u sbieħ jinsabu fit-tempji ta' Haġar Tarxien. Il-ġebel imnaqqax jispikka u jagħmel dan is-sit differenti mill-bqija. Kull min iżur dan is-sit jista' jara disinji spirali skolpiti fil-ħaġar, kif ukoll stampi ta' mogħoż, imtaten, barrin u ħnieżer.

(Silta meħuda u addattata minn din il-ħolqa: <https://airmalta.com/mt-mt/l-aqwa-limalta-ghandha-xtoffi/il-patrimonju/it-tempji-ta-malta-u-ghawdex>)

Taħriġ A: Immarka t-tajba.

(5 marki)

1.	It-tempji ta' Haġar Qim jinsabu	(a)	s-Siġġiewi.
		(b)	l-Qrendi.
		(ċ)	l-Imqabba.
2.	Il-Mara l-Ħoxna hija	(a)	l-alla tal-fertilità.
		(b)	l-alla tal-fdalijiet.
		(ċ)	l-alla tat-tempji.

3. It-tempji tal-Imnajdra jinsabu	(a) ġewwa t-tempji ta' Haġar Qim.
(b) Haġ Tarxien.
(ċ) viċin Haġar Qim.
4. It-tempji tal-Imnajdra għandhom forma ta'	(a) stilla.
(b) werqa tas-silla.
(ċ) disinn spirali.
5. Fit-tempji ta' Haġ Tarxien hemm stampi	(a) ta' ġebel.
(b) t'animali.
(ċ) ta' tempji oħra.

Taħriġ B: Immarka jekk hux VERU jew FALZ.

(5 marki)

	Veru	Falz
1. It-tempji ta' Haġar Qim ma tantx huma popolari.	☐	☐
2. Il-forma tat-tempji tal-Imnajdra aktarx kellha tifsira astronomika.	☐	☐
3. Fit-tempji tal-Imnajdra jista' jkun li kienu jsiru s-sagrificċji.	☐	☐
4. It-tempji ta' Haġ Tarxien jispikkaw minhabba x-xogħol fil-ġebel li fihom.	☐	☐
5. Fit-tempji ta' Haġ Tarxien hemm stampi ta' żwiemel.	☐	☐

It-Tieni Silta – Dawra mal-Belt Valletta

Biex minn Pjazza Tritoni tmur il-Biblijoteka Nazzjonali ta' Malta kulm'għandek tagħmel hu li timxi tul Triq ir-Repubblika. Hekk kif taqbez il-Funtana tat-Tritoni u tidhol mid-daħla ewlenija tal-Belt, fuq il-lemin issib il-binja tal-Parlament Malti u maġenbu t-Teatru miftuħ. Malli taqbad Triq ir-Repubblika ssib ħafna ħwienet fuq iż-żewġ naħat. Fuq ix-xellug hemm il-knisja ta' Santu Wistin. F'din l-istess triq

hemm iż-żewġ każini tal-baned tal-Belt Valletta. Kif taqbez il-każin tal-banda tal-King's Own, fuq il-lemin hemm il-Konkatidral ta' San Ġwann. Ibqa' sejjer dejjem dritt. Fuq ix-xellug hemm il-Qorti u quddiemu ssib il-monument tal-Assedju l-Kbir. Ibqa' miexi bi dritt u ssib ruġek fi Pjazza Repubblika, magħrufa bħala Pjazza Reġina għax fiha hemm monument iddedikat lir-Reġina Victoria. Il-Biblijoteka Nazzjonali tinsab proprju hawnhekk.

Taħriġ A: Qabbel.

(5 marki)

1.	Maġenb il-Parlament Malti		iż-żewġ każini tal-baned tal-Belt Valletta.
2.	Il-knisja ta' Santu Wistin		hemm il-monument tal-Assedju l-Kbir.
3.	Fi Triq ir-Repubblika hemm ukoll		Pjazza Reġina.
4.	Quddiem il-Qorti		qiegħda fuq ix-xellug.
5.	Pjazza Repubblika hija magħrufa bħala		hemm it-Teatru miftuħ.

Taħriġ B: Immarka jekk hux VERU jew FALZ.

(5 marki)

	Veru	Falz
1. Il-Parlament Malti jinsab ftit 'il bogħod mill-Funtana tat-Tritoni.	☐	☐
2. Fi Triq ir-Repubblika hemm ħafna mużewijiet.	☐	☐
3. Wieħed mill-każini tal-baned jismu King's Own.	☐	☐
4. Il-Konkatidral huwa ddedikat lil Santu Wistin.	☐	☐
5. Fi Pjazza Repubblika hemm il-monument tal-Assedju l-Kbir.	☐	☐

TMIEM IL-KARTA